

27.07.2014

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Høring småkraftverk i Alta, Kvalsund og Loppa

Vi viser til planene om bygging av seks nye kraftverk i Vest-Finnmark, Kjerringelva og Stjernevatn i Alta, Korselva og Indre Erdal i Kvalsund og Hamnaelva og Tverrfjordelva i Loppa.

Saksbehandling og høringsfrist

Med det presset av utbyggingssaker som vi nå er utsatt for, bl.a. flere tunge vindkraft- og gruveutbygginger, er det svært vanskelig for miljøorganisasjoner å nå å sette seg inn i alle sakene og få skrevet uttalelser innafor knappe høringsfrister, særlig når mange sjølstendige utbygginger kommer samtidig. I tillegg viser vi til at høringsbrevet til Naturvernforbundet i Finnmark var sendt til ei forelda adresse, slik at det tok tid før vi fikk sett på saka.

Vi er kjent med at berørte reinbeitedistrikt har fått utsettelse til 01.08.2014 med noen av sakene, og ber derfor om samme utsettelse og at dette brevet blir tatt med som høringsuttalelse. Om ikke vi får innvilga formell utsettelse av høringsfristen, vil vi likevel sende denne uttalelsen til berørte parter og media som et innspill i den videre behandling av saka.

Behov for vannkraft

Vi kan ikke se at det er behov for å bygge ut flere vannkraftverk i Finnmark. Det er ikke behov for mer elektrisk kraft, særlig sett i lys av at flere vannkraftverk og vindkraftverk allerede er under utbygging eller har fått konsesjon, samt at det pågår arbeid med tidevannskraftverk. Det er allerede bygd ut ei rekke vassdrag i fylket, med store skadevirkninger for naturen og for reindrifta. Med de konsesjonene som nå er innvilga har man allerede overoppfylt målsettingene i fornybardirektivet som lå til grunn for ordninga med grønne sertifikat.

For hvert år som går innsnevres de gjenværende naturområdene uten fysiske inngrep. Vi mener det må svært sterke grunner til for å gjøre ytterligere innsnevring, og kan ikke se at det er tilfelle her. Det er ikke snakk om et reelt behov, men om kraftselskaper som ønsker å gjøre profitte gjennom statlige støtteordninger.

Naturvernforbundet i Finnmark vil derfor sterkt gå i mot at det blir gitt konsesjon til flere vannkraftverk i Finnmark.

Mangel på samla vurdering

Naturmangfoldloven setter krav om samla vurdering av inngrep. Flere av de omsøkte kraftverka vil ligge nær andre planlagte naturinngrep, som vindkraft (Erdal – Fálesrášša), gruvedrift (Korselva, muligens også Stjernevann – Nussir). Dette gjør at man må få en vurdering av de samla belastningene for landskap, flora, fauna, reindrift og friluftsliv i disse områdene. Dette må ses i sammenheng med tidligere inngrep og andre planlagte inngrep. Forøvrig synes det biologiske mangfoldet i utbyggingsområda å være svært mangelfullt utreda.

Synet på naturen

Konsesjonssøknadene gir et bilde av naturen som vi må si oss sterkt uenig i. Vi viser som eksempel til søknaden for Erdal i Kvalsund: *"Det er ikke påvist rødlistede arter med fast tilhold i området,*

men oter (VU), er nok den rødlistede arten som oftest bruker influensområdet. Dette tilsier mellom liten og middels verdi. Det er ingen verdifulle naturtyper eller vernede naturverdier i nærheten av tiltaket, noe som tilsier liten verdi samlet." Videre fortsetter man i samme stil: "Langs rørgata er det for det meste skog og heivegetasjon. I de øvre delene er det åpne områder dominert av krekling, blåbær, blokkebær og smyle. Artsmangfoldet er lavt og trivielt."

Vi vil sterkt ta avstand fra at naturen vår blir omtalt som triviell og verdiløs, slik at denne bare kan ødelegges uten at noe går tapt. Det er ikke bare det spesielle, men også det typiske i Finnmarks-naturen som er verdt å ta vare på.

Reinbeiteområde

Vi vil påpeke at alle de seks planlagte kraftverka ligger i reinbeiteområde. Det virker som utbygger har gjort lite for å sette seg inn i hvilke virkninger utbyggingene vil ha for reindrifta. Det kommer bl.a. fram ved at reinbeitedistrikt 20 Fåla først ikke fikk tilsendt planen for Korselva til høring, sjøl om kraftverket er planlagt midt i flyttevegen deres. Vi er kjent med at det både for Erdal og Tverrfjordelva har kommet protester fra berørte reinbeitedistrikter, og at også flere vil protestere, samt at Sametinget har nedlagt innsigelse og bedt om konsultasjoner. Dette viser at saksbehandlingen her ikke oppfyller krava i bl.a. reindriftsloven og naturmangfoldloven, samt Grunnlovens sameparagraf. Dette aleine er grunn nok til å avvise disse søknadene.

Utredningene fra konsesjonssøker sammenligna med uttalelsene fra reindrifta viser at her er det to svært forskjellige oppfatninger av situasjonen. Vi tar bare et eksempel fra Erdal: Utredninga: *"Tiltaket vil medføre inngrep i beiteområder for rein. Utbyggingen vil imidlertid føre til marginal endring av beitegrunnlaget. Siden det ikke er snakk om et reguleringsmagasin vurderes ikke inntaksdammen å få noen konsekvenser for reindrifta ut over tapet av beitearealer."*

Høringsuttalelse fra reinbeitedistriktet: *"Det er helt utelukket for Gearretnjárga reinbeitedistrikt at dette uerstattelige område som flyttevei for distriktet samt årstidsbeiteområde for reinen skal ødelegges med installasjoner, ferdsel, støy m.m. og hvor skulle reinen da foreta flytting og trekk i dette området og gjøre av seg?"* Dette burde være tilstrekkelig for myndighetene til å se at denne søknaden ikke er forsvarlig utreda.

Finnmarksloven

Vi er forferda over å se at fem av de seks søknadene har Finnmark Kraft som utbygger, et selskap der Finnmarkseiendommen og dermed Fylkestinget og Sametinget er med på eiersida. FeFo skulle spesielt se til at utmarka i Finnmark blir forvalta etter Finnmarksloven, som i § 1 sier:

Lovens formål er å legge til rette for at grunn og naturressurser i Finnmark fylke forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for innbyggerne i fylket og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift, utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsliv. Det må da klart være i strid med denne loven å gjennomføre utbygginger som reindrifta ser som svært ødeleggende for deres muligheter til videre drift.

På dette grunnlaget ber Naturvernforbundet om at alle de seks planlagte vannkraftutbyggingene blir avvist.

Naturvernforbundet i Finnmark

Vera Eriksen

Naturvernforbundet i Vest-Finnmark

Annie Henriksen